

## I. Cele lekcji

### 1) Wiadomości

Uczeń:

- posiada informacje o odmianie i formach gramatycznych czasownika.

### 2) Umiejętności

Uczeń:

- potrafi pracować samodzielnie;
- zna formy gramatyczne czasownika;
- określa osobę, liczbę, czas, rodzaj, stronę oraz tryb czasownika;
- odróżnia formy osobowe od nieosobowych czasownika;
- potrafi określić aspekt czasownika;
- odróżnia czasowniki przechodnie od nieprzechodnich;
- potrafi przekształcić wypowiedzenie w stronie czynnej na wypowiedzenie w stronie biernej i na odwrot;

## II. Metoda pracy

praca samodzielna, praca z kartą pracy

## III. Środki dydaktyczne

karta pracy

## IV. Przebieg lekcji

### 1) Faza przygotowawcza

#### a) Sprawy organizacyjno – porządkowe:

- sprawdzenie obecności;
- rozdanie kart pracy;
- prośba by uczniowie zwracali uwagę na poprawną ortografię i dbali o estetykę zapisu;
- podanie instrukcji dotyczącej udzielania odpowiedzi na karcie pracy.

#### b) Podanie celu lekcji.

#### c) Zapisanie tematu zajęć.

### 2) Faza realizacyjna

Co wiem o czasowniku?

#### a) Od podanych czasowników utwórz formy bezokoliczników.

zrobił – .....

znalazł – .....

rzekł – .....

niósł – .....

wziął – .....

#### b) Określ czas, osobę, liczbę, a tam, gdzie to możliwe, również rodzaj czasownika.

czytacie – .....

biegało – .....

będą robili – .....

posprzątałyśmy – .....  
wyjedziemy – .....

- c) Od podanych czasowników utwórz formy 1.osoby, liczby pojedynczej we wszystkich czasach.

czasownik	czas przeszły	czas teraźniejszy	czas przyszły
iść			
wzdychać			
czytać			
otwierać			
robić			

- d) Odmień w trybie przypuszczającym czasownik zdjąć.

- e) Odmień w trybie rozkazującym czasownik brać.

- f) Przekształć konstrukcję zdań, zmieniając stronę czynną czasownika na bierną.

Wezbrana rzeka zalała ulice miasta.  
.....

Jacek przygotował ciekawy referat.  
.....

- g) Przekształć zdania, zmieniając stronę bierną czasownika na czynną.

Artykuły prasowe są pisane przez redaktorów.  
.....

Ciekawa lektura nie została przeczytana przez uczniów.  
.....

- h) Podkreśl linią prostą czasowniki przechodnie, przerywaną czasowniki nieprzechodnie.

biegać, ..... bić, ..... rzeźbić, .... płakać, ..... mierzyć, ..... wierzyć

- i) Uzupełnij tabelkę odpowiednimi formami czasownika.

strona czynna	strona bierna	strona zwrotna
uczył		
	został schowany	
		podnosi się

- j) Podkreśl linią prostą czasowniki w stronie zwrotnej, linią przerywaną czasowniki, które mają tylko formę zwrotną.

śmiać się, ..... znać się, ..... uczesać się, ..... napić się

k) Określ aspekt (postać) podanych czasowników.

zrobić – .....  
myśleć – .....  
chodzić – .....  
przyjść – .....  
pójść – .....

3) Faza podsumowująca  
Przeprowadzenie ankiety dotyczącej sprawdzianu.

## V. Bibliografia

1) Jaworski M., *Podręczna gramatyka języka polskiego*, WSiP, Warszawa, 1987.

## VI. Załączniki

1) Tekst ankiety.

Odpowiedz na pytania.

Które zadanie sprawiło Ci najwięcej trudności? .....

Które zadanie wydało Ci się najłatwiejsze? .....

Sprawdzian wydał Ci się: [łatwy] ..... [trudny] ..... [umiarkowanie trudny]

Czy wystarczyło Ci czasu na wykonanie wszystkich poleceń? Tak / Nie

## VII. Czas trwania lekcji

45 minut